

Politikai nyilatkozat az Európai Unió és az Egyesült Királyság közötti jövőbeli kapcsolatok keretének meghatározásáról

(2019/C 66 I/02)

BEVEZETÉS

1. Az Európai Unió (a továbbiakban: az Unió) és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (a továbbiakban: az Egyesült Királyság) (a továbbiakban együttesen: a Felek) megállapodtak a jövőbeli kapcsolataikról szóló jelen nyilatkozatról, az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 50. cikkének (2) bekezdése alapján, amelynek értelmében az Európai Unióból kilépő tagállamnak az Unióval való jövőbeli kapcsolataira tekintettel megállapodásban kell meghatározni a kilépő tagállam kilépésének szabályait. Ez a nyilatkozat a kilépésről rendelkező megállapodást kíséri, amelyet a Felek jóváhagytak, azzal, hogy a megállapodást a Feleknek még meg kell erősíteniük.
2. Az Unió és az Egyesült Királyság elkötelezett aziránt, hogy egymással együttműködve megóvja a szabályokon alapuló nemzetközi rendet, a jogállamiságot és a demokrácia előmozdítását, azokat a magas szintű normákat, amelyek a szabad és tisztességes kereskedelem, a munkavállalói jogok, a fogyasztóvédelem és a környezetvédelem területén érvényesülnek, valamint a Felek értékeit és érdekeit fenyegető belső és külső veszélyek elleni fellépés terén folytatott együttműködést.
3. Ennek jegyében ez a nyilatkozat egy olyan nagyratörő, széles körű, mély és rugalmas partnerség körvonalait vázolja fel, amely a kereskedelmi és gazdasági együttműködésre, a bűnüldözésre és a büntető igazságszolgáltatásra, a külpolitikára, a biztonságra és a védelemre, valamint az egyéb területeken való együttműködésre is kiterjed. Amennyiben a Felek a tárgyalások során ezt kölcsönös érdekűnek minősítik, jövőbeli kapcsolataik az ezen politikai nyilatkozatban meghatározottakon kívüli együttműködési területekre is kiterjedhetnek. Ezek a kapcsolatok az Unió és az Egyesült Királyság közös értékein és érdekein fognak alapulni, amelyek a földrajzi adottságaikból, a történelmükből, valamint a közös európai örökségben gyökerező eszményeikből fakadnak. Az Unió és az Egyesült Királyság egyetért abban, hogy fokozni lehet a jólétet és a biztonságot azáltal, ha biztosítjuk a szabad és tisztességes kereskedelmet, az egyéni jogok védelmét és a jogállamiságot, valamint a munkavállalók, a fogyasztók és a környezet védelmét, továbbá ha együtt lépünk fel a jogokat és az értékeket belülről vagy kívülről fenyegető veszélyekkel szemben.
4. A jövőbeli kapcsolatok a jogok és a kötelezettségek közötti egyensúlyon fognak alapulni, az egyes Felek elveit is figyelembe véve. Ennek az egyensúlynak biztosítania kell az Unió döntéshozatali autonómiáját és összhangban kell lennie az Unió elveivel, különös tekintettel az egységes piac és a vámunió integritására, valamint a négy alapszabadság oszthatatlanságára. Biztosítania kell továbbá az Egyesült Királyság szuverenitását és belső piacának védelmét, tiszteletben tartva egyúttal a 2016. évi népszavazás eredményét, azaz többek között azt, hogy az Egyesült Királyság független kereskedelempolitikát kíván folytatni, és meg kívánja szüntetni a személyeknek az Unió és az Egyesült Királyság közötti szabad mozgását.
5. Az Egyesült Királyság uniós tagságának időszaka során az Unió és az Egyesült Királyság gazdasága nagymértékben integrálódott, aminek következtében a két Fél lakosságának és prioritásainak nem csak a múltja, hanem a jövője is összefonódott. A jövőbeli kapcsolatok kialakításakor elengedhetetlen figyelembe venni ezt az egyedülálló helyzetet. A Felek egyetértenek abban, hogy bár a jövőbeli kapcsolatok nem járhatnak a tagságból következő jogokkal és kötelezettségekkel azonos jogokkal és kötelezettségekkel, e kapcsolatok kialakításakor ambíciózus célokat kell kitűzni azok terjedelme és mélysége tekintetében, ugyanakkor a Felek megállapítják, hogy ez idővel változhat. E kapcsolatoknak mindenekelőtt az Unió és az Egyesült Királyság polgárainak érdekeit kell szolgálniuk, most és a jövőben egyaránt.

I. RÉSZ: BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

I. Az együttműködés alapja

- A. *Alapvető értékek és jogok*
6. A Felek egyetértenek abban, hogy a jövőbeli kapcsolatoknak az olyan közös értékeken kell alapulniuk, mint például az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartása és védelme, a demokratikus elvek, a jogállamiság, valamint a nonproliféráció támogatása. A Felek egyetértenek abban, hogy ezek az értékek az e keretben előirányzott együttműködés alapvető előfeltételeit képezik. A Felek továbbá megerősítik, hogy elkötelezettek a hatékony multilateralizmus előmozdítása mellett.
7. A jövőbeli kapcsolatoknak magukban kell foglalniuk az Egyesült Királyság változatlan elkötelezettségét az iránt, hogy tiszteletben tartja az emberi jogok európai egyezményének (EJEE) keretét, miközben az Unióra és tagállamaira nézve továbbra is kötelező lesz az Európai Unió Alapjogi Chartája, amely megerősíti ezeket az EJEE-ben is meghatározott jogokat.

B. Adatvédelem

8. Tekintettel arra, hogy a jövőbeli kapcsolatok során nagy lesz a jelentősége az adatáramlásnak és az adatcserének, a Felek elkötelezik magukat amellyel, hogy a közöttük zajló adatáramlások elősegítése érdekében magas szintű adatvédelmet biztosítsanak.
9. Az Unió adatvédelmi szabályai olyan keretet írnak elő, amely lehetővé teszi az Európai Bizottság számára, hogy megfelelő szintű védelmet biztosító adatvédelmi szabályokként ismerje el harmadik országok adatvédelmi normáit, megkönnyítve ezáltal az adott harmadik országba irányuló személyesadat-továbbítást. Ennek megfelelően az Európai Bizottság az Egyesült Királyság kilépését követően a lehető legrövidebb időn belül megkezdi az Egyesült Királyság adatvédelmi szempontból való értékelését, arra törekedve, hogy 2020 végéig döntést hozzon, feltéve, hogy teljesülnek az alkalmazandó feltételek. Mivel az Egyesült Királyság saját szabályozást fog kialakítani a nemzetközi adattovábbításra vonatkozóan, az említett időkereten belül meg fogja tenni az Unióba való személyesadat-továbbítás hasonló mértékű megkönnyítéséhez szükséges intézkedéseket, feltéve, hogy teljesülnek az alkalmazandó feltételek. A jövőbeli kapcsolatok nem érintik a Feleknek a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályozással kapcsolatos autonómiáját.
10. Emellett a Feleknek megfelelő kereteket kell kialakítaniuk az ezen a területen való szabályozói együttműködéshez is.

II. Közös érdekű területek**A. Részvétel az uniós programokban**

11. Tekintettel a jövőbeli kapcsolatok előirányzott kiterjedésére és mélységére, valamint a Felek polgárai közötti szoros kötelezettségekre, a Felek általános elveket és feltételeket fognak meghatározni az Egyesült Királyságnak az uniós programokban való részvételére vonatkozóan, figyelemmel a vonatkozó uniós jogszabályokban meghatározott feltételekre is; az Egyesült Királyság például a következő területeken vehetne részt uniós programokban: tudomány és innováció, ifjúsáspolitikai, kultúra és oktatás, fejlesztési támogatás és külső tevékenységek, védelmi képességek, polgári védelem és úrpolitika. Ezen általános elveknek és feltételeknek rendelkezniük kell a tisztességes és megfelelő pénzügyi hozzájárulásról, a mindkét Fél általi hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elősegítéséről, a résztvevőkkel szembeni méltányos bánásmódról, valamint a Felek közötti együttműködés jellegének megfelelő irányításról és konzultációról.
12. A Felek továbbá meg fogják vizsgálni az Egyesült Királyság európai kutatási infrastruktúra-konzorciumokban (ERIC-ekben) való részvételének a kérdését; e részvételre a vonatkozó uniós jogszabályokban és az egyes ERIC-ek alapszabályában meghatározott feltételekkel összhangban, valamint annak figyelembevételével kerülhet sor, hogy az Egyesült Királyság milyen mértékben vesz részt a tudománnyal és az innovációval kapcsolatos uniós programokban.
13. A Felek emlékeztetnek arra, hogy elkötelezettek egy leendő PEACE PLUS program végrehajtása iránt, amely az észak-írországi megbékéléssel és közös jövővel kapcsolatos munka fenntartását szolgálja, és amelyet a Felek a jelenlegi finanszírozási aránnyal megegyező arányban finanszíroznak.

B. Párbeszéd

14. A Feleknek párbeszédet és véleménycserét kell folytatniuk egymással a közös érdekű területeken – például a kultúra, az oktatás, a tudomány és az innováció területén –, annak érdekében, hogy azonosítsák az együttműködésnek, a legjobb gyakorlatok és a szakértelem megosztásának, valamint a közös fellépésnek a lehetőségeit. Ezen területeket illetően a Felek megállapítják, hogy az együttműködés szempontjából nagy jelentősége van a mobilitásnak, valamint a tárgyak és a berendezések ideiglenes elszállítása. A Felek meg fogják vizsgálni a kultúrával és az oktatással kapcsolatos csoportok közötti jelenlegi együttműködést is.
15. Ezenkívül a Felek nyugtázzák az Egyesült Királyság arra irányuló szándékát, hogy megvizsgálja az Európai Beruházási Bank (EBB) Csoporttal való esetleges jövőbeli kapcsolatára vonatkozó lehetőségeket.

II. RÉSZ: GAZDASÁGI PARTNERSÉG**I. Célkitűzések és alapelvek**

16. A Felek tudatában vannak annak, hogy kereskedelmi és befektetési kapcsolataik különleges jelentőséggel bírnak, figyelembe véve az Egyesült Királyság több mint 45 éves uniós tagsága alatt végbement gazdasági integrációt, valamint a két gazdaság méretét és földrajzi közelségét, amely összetett és integrált ellátási láncok kialakulásához vezetett.
17. Ennek fényében a Felek nagyra értékelik, átfogó és kiegyensúlyozott gazdasági partnerséget kívánnak teremteni. Ezen átfogó partnerség keretében a szabadkereskedelmi övezetet – amennyiben mindkét félnek érdekében áll – tágabb ágazati együttműködés egészíti majd ki. A partnerség működése az ezen rész XIV. szakaszában foglalt azon rendelkezéseken alapul majd, amelyek a nyílt és tisztességes versenyt elősegítő egyenlő versenyfeltételeket hivatottak biztosítani. A partnerségnek a lehető legnagyobb mértékben elő kell segítenie a kereskedelmet és a befektetéseket a Felek között, tiszteletben tartva ugyanakkor az Unió egységes piacának és a vámunióinak, valamint az Egyesült Királyság belső piacának integritását, valamint elismerve, hogy az Egyesült Királyság az ezen gazdasági partnerségen túlmutató, független kereskedelempolitikát fog kialakítani.

18. A Felek megtartják autonómiájukat és – a védelem általuk megfelelőnek tartott szintjének megfelelően – szabályozhatják a gazdasági tevékenységeket annak érdekében, hogy elérjék legitim közpolitikai céljaikat, például a következőket illetően: közegészségügy, állategészségügy és állatjólét, szociális szolgáltatások, közoktatás, biztonság, környezetvédelem – ezen belül az éghajlatváltozás elleni küzdelem –, közkerölcs, szociális és fogyasztóvédelem, a magánélet védelme és az adatvédelem, valamint a kulturális sokszínűség védelme és előmozdítása. A Felek a fenntartható fejlődést a gazdasági partnerség keretein belül is átfogó célkitűzésnek tekintik. A gazdasági partnerség lehetővé fogja tenni megfelelő általános kivételek alkalmazását is, többek között a biztonsággal összefüggésben.
19. A Felek emlékeztetnek azon szilárd elhatározásukra, hogy az Észak-Írországra vonatkozó tartalékmegoldást egy későbbi megállapodás váltsa fel, amely alternatív megoldásokat kínál annak biztosítására, hogy az Ír-szigeten ne legyenek állandó jelleggel ellenőrzött határok.

II. Áruk

A. Célkitűzések és alapelvek

20. A Felek a jogszerű kereskedelmi tevékenységek megkönnyítése érdekében az áruk kereskedelmét illetően a lehető legszorosabb kapcsolatok kialakítására törekednek.
21. Ennek során figyelembe veszik, hogy az Egyesült Királyság Unióból való kilépését követően a Felek különálló piacokat fognak alkotni és különböző jogrendekkel rendelkeznek majd. A határokon átnyúló árumozgás kockázatokkal járhat e piacok integritására és megfelelő működésére nézve, melyeket vámeljárással és -ellenőrzésekkel lehet kezelni.
22. A határokon átnyúló árumozgás megkönnyítése érdekében azonban a Felek olyan átfogó, szabadkereskedelmi övezet létrehozására irányuló megállapodást szándékoznak kidolgozni, amely a mélyreható szabályozási és vámügyi együttműködés mellett olyan rendelkezéseken alapul majd, amelyek a nyílt és tisztességes versenyt elősegítő egyenlő versenyfeltételeket hivatottak biztosítani.

B. Vámtarifák

23. A gazdasági partnerség keretében biztosítani kell, hogy egyetlen ágazatra se vonatkozzanak vámtarifák, díjak, illetékek vagy mennyiségi korlátozások, továbbá olyan, ambiciózus vámügyi megállapodásokat kell alkalmazni, amelyek – a Felek fenti céljaival és alapelveivel összhangban – a kilépésről rendelkező megállapodásban előírt, a származási szabályokra vonatkozó ellenőrzést szükségtelenné tevő egységes vámterületre épülnek és továbbfejlesztik azt.

C. Szabályozási vonatkozások

24. A Felek – szabályozási autonómiájuk megőrzése mellett – olyan rendelkezéseket fognak hozni, amelyek elősegítik az átlátható és hatékony, az áruk kereskedelmét szükségtelenül nem korlátozó és a lehető legnagyobb mértékben összeegyeztethető szabályozási megközelítések alkalmazását. A kereskedelem technikai akadályaira vonatkozó szabályozásnak, valamint az állat- és növényegészségügyi intézkedéseknek a vonatkozó WTO-egyezményekre kell épülniük, és túl kell mutatniuk azokon. A kereskedelem technikai akadályaira vonatkozó szabályozás kialakítása során ezen belül közös alapelveket kell megállapítani a szabványosítást, a műszaki előírásokat, a megfelelőségértékelést, az akkreditációt, a piacfelügyeletet, a metrológiát és a címkézést illetően. Az állat- és növényegészségügyi intézkedéseket illetően a Feleknek egymást egységes entitásként kell kezelniük többek között tanúsítási szempontból is, és az exportáló Fél által nyújtott megfelelő járványügyi információk alapján kell figyelembe venniük a régiókba sorolást. A Felek meg fogják vizsgálni annak lehetőségét is, hogy az Egyesült Királyság hatóságai együttműködést folytassanak uniós ügynökségekkel, például az Európai Gyógyszerügynökséggel (EMA), az Európai Vegyianyag-ügynökséggel (ECHA) és az Európai Repülésbiztonsági Ügynökséggel (EASA).
25. Ezzel összefüggésben az Egyesült Királyság megfontolja, hogy a releváns területekre vonatkozó szabályozását összehangolja az uniós szabályozással.

D. Vámügyek

26. A Felek általános céljaik elérése érdekében ambiciózus vámügyi megállapodásokat fognak kialakítani. Ennek során a Felek szándékuk szerint a vámeljárást egyszerűsítését célzó összes lehetséges megállapodást és technológiát felhasználnak majd, maradéktalanul tiszteletben tartva jogrendjüket, és biztosítva, hogy a vámhatóságok képesek legyenek a Felek pénzügyi érdekeinek védelmére és a közpolitikáik érvényesítésére. Ennek érdekében meg fogják fontolni a megbízható kereskedőknek kínált programjaik kölcsönös elismerését, a vámügyi közigazgatási együttműködést, valamint a kölcsönös segítségnyújtást többek között az adókból és vámokból eredő követelések behajtása terén és a vámcsalás és egyéb jogellenes tevékenységek elleni küzdelmet célzó információcsere révén.
27. A Felek a vámeljárást egyszerűsítését célzó ezen megállapodásokat és technológiákat azon alternatív megoldások kidolgozásakor is figyelembe veszik majd, melyek annak biztosítására irányulnak, hogy az Ír-szigeten ne legyenek állandó jelleggel ellenőrzött határok.

- E. *Az ellenőrzéseket érintő vonatkozások*
28. A Felek szándéka szerint az Unió a vonatkozó ellenőrzések bevezetése kapcsán kockázatcsökkentő tényezőként figyelembe veszi majd, hogy az Egyesült Királyság milyen mértékű kötelezettségeket vállal a vámügyi és szabályozási együttműködés – ezen belül a szabályok összehangolása – terén. Ez a vámeljárás egyszerűsítését célzó, fent leírt valamennyi lehetséges megállapodás alkalmazásával együtt számos különféle eredményhez vezethet az adminisztratív eljárásokat és az ellenőrzéseket illetően; a Felek ezzel összefüggésben kijelentik, hogy a lehető legambiciózusabb célt kívánják elérni, tiszteletben tartva mindkét Fél esetében a piac és a jogrend integritását.

III. Szolgáltatások és befektetések

- A. *Célkitűzések és alapelvek*
29. A Feleknek – egymás szabályozási jogkörét tiszteletben tartva – ambiciózus, átfogó és kiegyensúlyozott megállapodásokat kell kötniük a szolgáltatások kereskedelmére, továbbá a szolgáltatási és a nem szolgáltatási szektorba való befektetésekre vonatkozóan. A Feleknek arra kell törekedniük, hogy – az Unió közelmúltban létrejött szabadkereskedelmi megállapodásaira építve – a Kereskedelmi Világszervezetben (WTO) tett kötelezettségvállalásaikon messze túlmutató mértékben liberalizálják a szolgáltatások kereskedelmét.
30. A szolgáltatások kereskedelméről szóló általános egyezmény V. cikkével összhangban a Feleknek törekedniük kell minél több ágazat és az összes szolgáltatásnyújtási mód lefedésére, továbbá az érintett ágazatokban a diszkrimináció lényegében összes formájának kiküszöbölésére, adott esetben kivételek és korlátozások bevezetése mellett. A megállapodásoknak ennél fogva ki kell terjedniük többek között a szakmai és üzleti szolgáltatásokra, a távközlési szolgáltatásokra, a futár- és postai szolgáltatásokra, a terjesztési szolgáltatásokra, a környezetvédelmi szolgáltatásokra, a pénzügyi szolgáltatásokra, az árufuvarozási és személyszállítási szolgáltatásokra, valamint más, közös érdekű szolgáltatási ágazatokra is.
- B. *Piacra jutás és megkülönböztetésmentesség*
31. A megállapodásoknak rendelkezéseket kell tartalmazniuk egyrészt a Felek szolgáltatóinak és befektetőinek a piacra jutását és a fogadó állam szabályai alapján velük szemben alkalmazott nemzeti elbánást illetően, másrészt pedig a befektetőkre vonatkozóan megállapított teljesítménykövetelményeket illetően is. Ez biztosítaná, hogy a Felek szolgáltatóit és befektetőit ne érje – többek között székhelyük alapján – megkülönböztetés.
32. Lehetővé kell tenni a természetes személyek – meghatározott területeket érintő – üzleti célú ideiglenes beutazását és tartózkodását.
- C. *Szabályozási vonatkozások*
33. A szabályozási autonómia megőrzése mellett a megállapodásoknak rendelkezéseket kell tartalmazniuk az átlátható, hatékony, a lehető legnagyobb mértékben összeegyeztethető és a szükségtelen szabályozási követelmények elkerülését lehetővé tevő szabályozási megközelítések alkalmazásának elősegítése érdekében.
34. Ezzel összefüggésben a Feleknek megállapodásra kell jutniuk a belső szabályozásra vonatkozó szabályokról. Ezeknek ki kell terjedniük a többek között az engedélyezési eljárásokra vonatkozó horizontális rendelkezésekre, valamint a közös érdekű ágazatokat – így a távközlési, a pénzügyi, a kézbesítési, valamint a nemzetközi tengeri szállítási szolgáltatási ágazatot – érintő konkrét szabályozási rendelkezésekre. Rendelkezéseket kell megállapítani a belső szabályozásnak a helyes szabályozási gyakorlatoknak megfelelő kidolgozására és elfogadására vonatkozóan is.
35. Ezzel összefüggésben a Feleknek létre kell hozniuk a közös érdekű területeken folytatott önkéntes szabályozási együttműködésre – így az információcserére és a bevált gyakorlatok megosztására – vonatkozó kereteket.
36. A Feleknek – amennyiben érdekükben áll – megfelelő rendelkezéseket kell kidolgozniuk azon szakmai képesítéseket illetően is, amelyek a szabályozott szakmák gyakorlásához szükségesek.

IV. Pénzügyi szolgáltatások

37. A Felek elkötelezettek az iránt, hogy megőrizték a pénzügyi stabilitást és a piacok integritását, továbbá védelmet biztosítanak a befektetőknek és a fogyasztóknak és biztosítják a tisztességes versenyt, tiszteletben tartva a Felek szabályozási és döntéshozatali autonómiáját, valamint azon jogát, hogy saját érdekükben egyenértékűégi határozatot hozzanak. Ez nem érinti a Felek azon jogát, hogy szükség esetén prudenciális okokból intézkedést hozzanak vagy tartsanak fenn. A Felek megállapodnak abban, hogy a nemzetközi szervezetek keretében szorosan együttműködnek egymással a szabályozási és felügyeleti kérdéseket illetően.

38. Figyelembe véve, hogy mindkét fél rendelkezik majd olyan egyenértékűségi keretekkel, amely lehetővé teszi számukra, hogy valamely harmadik ország szabályozási és felügyeleti rendszerét releváns célokra a sajátjukkal egyenértékűnek nyilvánítsák, a Feleknek az Egyesült Királyságnak az Unióból való kilépése után mielőbb meg kell kezdeniük egymás egyenértékűségének értékelését e keretekben belül, törekedve arra, hogy az értékelések 2020. június végéig lezáruljanak. A Felek rendszeresen felülvizsgálják saját egyenértékűségi kereteiket.
39. A Felek egyetértettek abban, hogy közös érdekük szoros és strukturált együttműködést folytatni szabályozási és felügyeleti kérdésekben. Ezen együttműködés alapját egyrészt a gazdasági partnerségnek, másrészt a szabályozási autonómia, az átláthatóság és a stabilitás elvének kell képeznie. Ezen belül biztosítani kell egyrészt az átláthatóságot és a megfelelő konzultációt az egyenértékűségi határozatok elfogadási, felfüggesztési és visszavonási folyamatai során, másrészt az információk kölcsönös megosztását, valamint konzultációt kell folytatni a szabályozási kezdeményezésekről és más közös érdekű ügyekről mind szakértői, mind pedig politikai szinten.

V. Digitális gazdaság

40. Figyelembe véve, hogy mind az áruk, mind a szolgáltatások kereskedelme egyre nagyobb mértékben digitalizálódik, a Feleknek rendelkezéseket kell alkotniuk az elektronikus kereskedelem megkönnyítésére, kezelniük kell az elektronikus úton folytatott kereskedelem előtt álló indokolatlan akadályokat, valamint nyitott, biztonságos és megbízható online környezetet kell teremteniük a vállalkozások és a fogyasztók számára; e célból rendelkezniük kell például az elektronikus megbízhatósági és hitelesítési szolgáltatásokról, illetve arról, hogy ne legyen követelmény az előzetes engedélyeztetés kizárólag azon az alapon, hogy adott szolgáltatás nyújtására elektronikus úton kerül sor. E rendelkezéseknek meg kell könnyíteniük a határokon átnyúló adatforgalmat is, valamint ki kell terjedniük az indokolatlan adatlokalizációs követelmények kérdésére is, annak kikötésével, hogy ezek a könnyítést célzó rendelkezések nem érintik a Felek személyesadat-védelmi szabályait.
41. A Feleknek távközlési szolgáltatásokra vonatkozó ágazati rendelkezések révén gondoskodniuk kell arról, hogy a másik fél szolgáltatói tisztességes és egyenlő feltételek mellett férhessenek hozzá a nyilvános távközlő hálózataikhoz és szolgáltatásaikhoz, és fel kell lépniük a versenyt korlátozó gyakorlatokkal szemben.
42. A Feleknek együtt kell működniük a különböző multilaterális, illetve az érdekelt felek széles körét tömörítő fórumokon, és párbeszédet kell kialakítaniuk az újonnan megjelenő technológiákkal kapcsolatos információ- és tapasztalatcserére, valamint a bevált gyakorlatok megosztása céljából.

VI. Tőke mozgások és fizetési műveletek

43. A Feleknek – a releváns kivételek figyelembevételével – olyan rendelkezéseket kell hozniuk, amelyekkel lehetővé teszik a gazdasági partnerség keretében liberalizált ügyletekkel összefüggő szabad tőke mozgásokat és fizetési műveleteket.

VII. Szellemi tulajdon

44. A Feleknek az innováció, a kreativitás és a gazdasági aktivitás ösztönzése érdekében – adott esetben a szellemi tulajdon-jogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló WTO-megállapodás normáin, valamint a Szellemi Tulajdon Világszervezetének egyezményein túlmenően – gondoskodniuk kell a szellemi tulajdonjogok védelméről és érvényesítéséről.
45. Ennek keretében fenn kell maradnia annak a magas szintű védelemnek, amelyet a Felek többek között a szerzői jog alapján fennálló bizonyos jogok – így például az adatbázisokhoz kapcsolódó *sui generis* jog és a művészetek megillető követő jog – számára jelenleg biztosítanak. Tekintettel a kilépésről rendelkező megállapodásban a meglévő földrajzi árujelzők számára biztosított védelemre, a Feleknek törekedniük kell a földrajzi árujelzőik megfelelő védelmét biztosító megoldások alkalmazására.
46. A Feleknek fenn kell tartaniuk a szellemi tulajdon-jogok kimerülésére vonatkozó saját szabályozásuk megalkotásának szabadságát.
47. A Feleknek mechanizmust kell létrehozniuk a közös érdekű szellemi tulajdon-jogi kérdések – így például a védjegyek, a formatervezési minták és a szabadalmak tekintetében alkalmazandó megközelítések és eljárások – kapcsán folytatott együttműködés és információcseré céljára.

VIII. Közbeszerzés

48. Tekintettel az Egyesült Királyság azon szándékára, hogy csatlakozik a WTO közbeszerzésről szóló megállapodásához (GPA), a Feleknek a közös érdekű területeken – kulcsfontosságú biztonsági érdekeik védelmére vonatkozó belső szabályaik sérelme nélkül – a GPA keretében vállalt kötelezettségeken túlmenően is lehetőségeket kell biztosítaniuk egymás számára közbeszerzési piacaikon.

49. A Feleknek továbbá el kell kötelezniük magukat a GPA-ban foglaltakon alapuló, a piaci lehetőségek, a közbeszerzési szabályok, eljárások és gyakorlatok átláthatóságát biztosító normák alkalmazása mellett. E normákra építve a Feleknek kezelniük kell az önkényes magatartás kockázatát a szerződések odaítélése kapcsán, és – többek között igazságügyi hatóságok előtti – jogorvoslati, illetve felülvizsgálati eljárásokat kell biztosítaniuk.

IX. Mobilitás

50. Tekintettel az Egyesült Királyság azon döntésére, hogy a személyek szabad mozgásának elve nem lesz többé alkalmazandó az Unió és az Egyesült Királyság között, a Feleknek az alábbiak szerint ki kell alakítaniuk a mobilitásra vonatkozó szabályozást.
51. A mobilitás szabályozása az Unió tagállamai közötti diszkrimináció tilalmán és a teljeskörű kölcsönösségen fog alapulni.
52. Ezzel összefüggésben a Felek törekednek a rövidtávú látogatások esetében a vízummentes utazás lehetőségének biztosítására belső jogszabályaik révén.
53. A Felek megállapodnak abban, hogy megvizsgálják, milyen feltételek vonatkoznak a például kutatási, tanulmányi, képzési célú, vagy ifjúsági csereprogrammal összefüggésben történő tartózkodás céljából való beutazásra.
54. A Felek megállapodnak abban is, hogy a személyek mozgásával kapcsolatos jövőbeli helyzet alapján megfontolják a szociális biztonsági koordináció lehetőségét.
55. A Felek vonatkozó jogszabályaikkal összhangban áttekintik, hogyan könnyíthető meg a jogszerű utazási célú határátlépés saját határaikon.
56. Az elfogadott rendelkezések nem fogják érinteni az Egyesült Királyság és Írország között alkalmazandó közös utazási területre vonatkozó megállapodásokat.
57. A mobilitás támogatása érdekében a Felek megerősítik, hogy elkötelezettek azon, hatályos nemzetközi családjogi eszközök hatékony alkalmazása iránt, amelyeknek részes felei. Az Unió tudomásul veszi az Egyesült Királyság azon szándékát, hogy csatlakozik a tartási kötelezettségekről szóló 2007. évi hágai jegyzőkönyvhöz, amely rá nézve jelenleg uniós tagsága miatt kötelező.
58. A Felek meg fogják vizsgálni a házassági ügyekben, a szülői felelősségre vonatkozó ügyekben és az egyéb kapcsolódó ügyekben folytatandó igazságügyi együttműködés lehetőségeit.
59. Mindezek a megállapodások a természetes személyeknek az e rész III. szakaszában említett, meghatározott területekhez tartozó üzleti célú ideiglenes beutazására és tartózkodására vonatkozóan tett vállalásokon túlmenően lennének alkalmazandók. E vállalásokat nem teheti semmissé a Felek azon joga, hogy a beutazásra, a tartózkodásra és a munkavállalásra vonatkozóan saját jogszabályaikat, rendeleteiket és követelményeiket alkalmazzák.

X. Közlekedés

A. Légi közlekedés

60. A Feleknek átfogó légiközlekedési megállapodás révén gondoskodniuk kell az utas-, illetve teherszállítás összekapcsoltságáról. E megállapodásnak ki kell terjednie a piacra jutás és a beruházás, a légi közlekedés biztonsága és védelme, valamint a légiforgalmi szolgáltatások területére, és rendelkezéseket kell tartalmaznia a nyílt és tisztességes verseny biztosítására – így többek között a megfelelő és releváns fogyasztóvédelmi követelményekre és szociális normákra – vonatkozóan.
61. A Feleknek további megoldásokat kell kialakítaniuk annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a légi közlekedés magas szintű biztonságának és védelmének garantálása céljából való együttműködést – így például az EASA és az Egyesült Királyság polgári légiközlekedési hatósága (Civil Aviation Authority, CAA) közötti szoros együttműködést.

B. Közúti közlekedés

62. A Feleknek összehasonlítható piacrajutási lehetőséget kell biztosítaniuk a közúti teher- és személyszállítást végző vállalkozások számára, melyet alá kell támasztaniuk a nemzetközi közúti közlekedés területén alkalmazandó megfelelő és releváns fogyasztóvédelmi követelményekkel és szociális normákkal, valamint az azon, a közúti közlekedés területére vonatkozó nemzetközi megállapodásokban foglalt kötelezettségekkel, amelyekben mind az Egyesült Királyság, mind az Unió és/vagy tagállamai aláíró félként vesznek részt, különösen azon feltételeket illetően, melyek alapján a közúti szállítást végző vállalkozások szakmájukat gyakorolhatják, továbbá bizonyos, a nemzetközi közúti közlekedésben alkalmazott foglalkoztatási feltételeket, a közlekedési szabályokat, a közúti utasszállítást és a veszélyes áruk közúti szállítását illetően. A Feleknek ezenfelül meg kell vizsgálniuk a magángépjárművel közlekedőkre vonatkozó kiegészítő rendelkezések kérdését is.

C. *Vasúti közlekedés*

63. A Felek megállapodnak abban, hogy a határokon átnyúló vasúti szolgáltatásokra vonatkozóan szükség szerint kétoldalú megállapodásokat kell kialakítani többek között annak biztosítása érdekében, hogy a vasúti szolgáltatások továbbra is zökkenőmentesen üzemeljenek; ilyen szolgáltatások például a Belfast és Dublin között közlekedő Enterprise vasúti járat és a Csatorna-alagúton működő szolgáltatások.

D. *Tengeri közlekedés*

64. A Felek leszögezik, hogy a tengeri közlekedési ágazatban a személy- és teherszállítási összeköttetés szabályozása a nemzetközi jogi keretekre fog épülni. A Feleknek megfelelő megoldásokat kell kialakítaniuk a nemzetközi tengeri közlekedési szolgáltatások területén való piacra jutást illetően is.
65. A jövőbeli kapcsolatrendszernek elő kell segítenie a tengeri biztonság és védelem területén való együttműködést, és ennek keretében többek között az Európai Tengerészeti Biztonsági Ügynökség (EMSA) és az Egyesült Királyság tengerészeti és partvédelmi ügynöksége (Maritime and Coastguard Agency, MCA) közötti információcserét, az Egyesült Királyság harmadik ország státuszának megfelelően.

XI. Energia

A. *Villamos energia és gáz*

66. A Feleknek együtt kell működniük a villamos energia és a gáz költséghatékony, tiszta és biztonságos, versenyügyi alapú és a hálózatokhoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés melletti szállításának támogatása céljából.
67. A Feleknek keretet kell létrehozniuk a villamosenergia- és gázhálózat-üzemeltetők és szervezetek – így például a Villamosenergia-piaci átvitelrendszer-üzemeltetők, illetve a Földgázpiaci Szállítási rendszer-üzemeltetők Európai Hálózata – közötti, a hálózataikat összekapcsoló energetikai infrastruktúra tervezésével és használatával kapcsolatos technikai együttműködés elősegítésére. A keretnek olyan mechanizmusokat is tartalmaznia kell, amelyek a különböző időszakokban a lehető legnagyobb mértékben garantálják az ellátás biztonságát és a rendszer-összekötőkön keresztüli hatékony kereskedelmet.

B. *Polgári célú atomenergia-felhasználás*

68. A nukleáris biztonság és a nonprolifерáció fontosságának elismeréseképpen a jövőbeli kapcsolatoknak részét kell képeznie az Európai Atomenergia-közösség (EURATOM) és az Egyesült Királyság közötti, az atomenergia békés célú felhasználásáról szóló széleskörű Nukleáris Együttműködési Megállapodásnak, amely a két Fél meglévő magas szintű nukleáris biztonsági normái iránti elkötelezettségre épül. A megállapodásnak keretet kell biztosítania az EURATOM és az Egyesült Királyság, illetve nemzeti hatóságai közötti együttműködés számára. Ennek ki kell terjednie az olyan közös érdekű területeken való információcserére, mint például a nukleáris biztosítékok és biztonság, valamint a Nemzetközi Atomenergia-ügynökséggel való együttműködés. Elő kell segítenie a nukleáris anyagok és berendezések kereskedelmét, és rendelkeznie kell az Egyesült Királyság mint harmadik ország részvételéről az Uniónak a környezeti radioaktivitási szintek figyelemmel kísérésére és az ezzel kapcsolatos információcserére szolgáló rendszereiben – vagyis az Európai Közösség radiológiai veszélyhelyzet esetén történő gyors információcseréjében és az európai radiológiai adatcsere-platformban.
69. A Felek rögzítik, hogy az Egyesült Királyság társulni kíván az EURATOM-nak az I. rész II. szakaszában említett kutatási és képzési programjaihoz.
70. A Felek megjegyzi továbbá, hogy az EURATOM Ellátási Ügynökség kellő időben újra kívánja értékelni az Unió és az Egyesült Királyság vállalkozásai közötti, általa is ellenjegyzett nukleárisanyag-szállítási szerződésekre vonatkozó engedélyeket és jóváhagyásokat.
71. A Felek az orvostudományban használt radioizotópok szállítására vonatkozó információcsere révén is együtt fognak működni.

C. *Szén-dioxid-árazás*

72. A Feleknek meg kell vizsgálniuk az Egyesült Királyság nemzeti kibocsátáskereskedelmi rendszerének az Unió kibocsátáskereskedelmi rendszerével való összekapcsolása révén történő szén-dioxid-árazási együttműködés lehetőségét.

XII. Halászati lehetőségek

73. A Feleknek kétoldalú és nemzetközi együttműködést kell folytatniuk annak érdekében, hogy biztosítsák a halászat mértékének fenntarthatóságát, elősegítsék a halászati erőforrások megőrzését, valamint tiszta, egészséges és termékeny tengeri környezetet alakítsanak ki, annak tudatában, hogy az Egyesült Királyság független parti államnak fog minősülni.
74. Szabályozási autonómiájuk megőrzése mellett a Feleknek együtt kell működniük a halászati erőforrások megőrzésére, az azokkal való észszerű gazdálkodásra és a halászat szabályozására vonatkozó intézkedések kidolgozásában, megkülönböztetéstől mentes módon. A Felek szorosán együtt fognak működni más parti államokkal, valamint nemzetközi fórumokon, többek között a közös halállományokkal való gazdálkodás területén.

75. Általános gazdasági partnerségük keretében a Feleknek új halászati megállapodást kell kötniük egyebek mellett a vizekhez való hozzáférésről és a kvótahányadokról.
76. A Felek minden igyekezetükkel arra törekednek, hogy 2020. július 1-jéig megkössék és megerősítsék az új halászati megállapodást annak érdekében, hogy az átmeneti időszak utáni első évre vonatkozó halászati lehetőségek meghatározása előtt időben rendelkezésre álljon.

XIII. Globális együttműködés

77. A Felek elismerik annak fontosságát, hogy a közös érdekű gazdasági, környezeti és társadalmi kérdésekben globális együttműködést folytassanak. Ennek jegyében a Feleknek – döntéshozatali autonómiájuk megőrzése mellett – együtt kell működniük az olyan nemzetközi fórumokon, mint a G7-ek és a G20-ak, amennyiben ez kölcsönös érdekük, többek között az alábbi területeken:
 - a) éghajlatváltozás;
 - b) fenntartható fejlődés;
 - c) határokon átnyúló szennyezés;
 - d) közegészségügy és fogyasztóvédelem;
 - e) pénzügyi stabilitás; valamint
 - f) a kereskedelmi protekcionizmus elleni küzdelem.
78. A jövőbeli kapcsolatok keretében újól meg kell erősíteni a Feleknek az éghajlatváltozás elleni küzdelmet célzó nemzetközi megállapodások iránti elkötelezettségét, ideértve az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményeit végrehajtó nemzetközi megállapodásokat, így például a Párizsi Megállapodást is.

XIV. A nyílt és tisztességes versenyt elősegítő egyenlő versenyfeltételek

79. A jövőbeli kapcsolatok keretében biztosítani kell a nyílt és tisztességes versenyt. Az ennek szavatolását célzó rendelkezéseknek ki kell terjedniük az állami támogatás, a verseny, a szociális és foglalkoztatási normák, a környezetvédelmi előírások, az éghajlatváltozás és a vonatkozó adóügyi kérdések területére, a kilépésről rendelkező megállapodásban előírt, az egyenlő versenyfeltételek területére vonatkozó szabályozásra építve, és arányosnak kell lenniük a Felek közötti általános gazdasági kapcsolatot tekintve. A Feleknek meg kell vizsgálniuk az érintett területekre vonatkozó kötelezettségvállalások pontos jellegét, figyelembe véve a jövőbeli kapcsolatok kiterjedését és mélységét. Ezekben a kötelezettségvállalásokban ötvözni kell a megfelelő és releváns uniós és nemzetközi előírásokat, a hatékony hazai végrehajtás biztosítására szolgáló megfelelő mechanizmusokat, a betartatást és a vitarendezést mint a jövőbeli kapcsolatok részét.

III. RÉSZ: BIZTONSÁGI PARTNERSÉG

I. Célkitűzések és alapelvek

80. Európa biztonságát, valamint állampolgáraik védelmét szem előtt tartva a Feleknek széles körű, átfogó és kiegyensúlyozott biztonsági partnerséget kell kialakítaniuk. E partnerség kialakítása során a Felek figyelembe fogják venni a földrajzi közelséget és a változó fenyegetéseket, ideértve a súlyos nemzetközi bűnözést, a terrorizmust, a kibertámadásokat, a félretájékoztató kampányokat, a hibrid fenyegetéseket, a szabályokon alapuló nemzetközi rend megingását és az államok jelentette fenyegetések újbóli megjelenését. A partnerség tiszteletben fogja tartani az Egyesült Királyság szuverenitását és az Unió autonómiáját.
81. A Felek – közösen vallott elveikre, értékeikre és érdekeikre építve – elő fogják mozdítani a globális biztonságot és jólétet, valamint a hatékony multilateralizmust. A biztonsági partnerségnek ki kell terjednie a bűnüldözési együttműködésre és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködésre, a külpolitikára, a biztonságra és a védelemre, valamint a közös érdekű területeken folytatott tematikus együttműködésre.

II. Bűnüldözési együttműködés és büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés

82. A jövőbeli kapcsolatok keretében a Felek átfogó, szoros, kiegyensúlyozott és kölcsönös bűnüldözési együttműködést és büntetőügyekben való igazságügyi együttműködést fognak folytatni azzal a céllal, hogy a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése és büntetőeljárás alá vonása céljára erős operatív képességekkel legyenek felvértezve, figyelembe véve a földrajzi közelséget, a Feleket sújtó közös és változó fenyegetéseket, az együttműködésből származó kölcsönös előnyöket polgáraik biztonsága és védelme szempontjából, valamint azt, hogy az Egyesült Királyság a schengeni térséghez nem tartozó olyan harmadik országnak fog minősülni, amely nem biztosítja a személyek szabad mozgásához való jogot.

83. A Felek megállapodnak abban, hogy a jövőbeli szabályozás terjedelmét és hatályát úgy kell meghatározni, hogy megfelelő egyensúly jöjjön létre a jogok és a kötelezettségek között, vagyis minél szorosabb és mélyebb a partnerség, annál szigorúbbnak kell lenniük a kapcsolódó kötelezettségeknek. A jövőbeli kapcsolatokban tükröződnie kell azoknak a kötelezettségvállalásoknak, amelyeket az Egyesült Királyság kész megtenni, és amelyek tiszteletben tartják az Unió jogrendjének integritását, így például a viták rendezésére és a végrehajtásra vonatkozó szabályok és mechanizmusok egymáshoz igazítása tekintetében, ideértve az Európai Unió Bíróságának az uniós jog értelmezésében betöltött szerepét is. A jövőbeli kapcsolatoknak emellett az egyének alapvető jogai iránti, nagy múltra visszatekintő elkötelezettségen kell alapulnia, így többek között az emberi jogok európai egyezményében foglaltak folytatólagos betartásán és érvényesítésén, valamint a személyes adatok megfelelő szintű védelmén, melyek mindegyike alapvető előfeltétel ahhoz, hogy a Felek által előírányzott együttműködés lehetővé váljon, továbbá a *ne bis in idem* transznacionális elve és az eljárási jogok iránti elkötelezettségen. Tükröződnie kell benne továbbá az Uniónak és tagállamainak az Európai Unió Alapjogi Chartája iránti elkötelezettségének is.
84. Ezen kötelezettségvállalásokra tekintettel a jövőbeli kapcsolatoknak ki kell terjedniük a következő három együttműködési területre vonatkozó szabályozásra is: adatszere; a bűnüldöző hatóságok közötti operatív együttműködés és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés; pénzmosás elleni küzdelem és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem.
- A. *Adatszere*
85. Tudatában annak, hogy az adatok hatékony és gyors megosztása és elemzése elengedhetetlen a modern bűnüldözés sikeréhez, a Felek megállapodnak abban, hogy e téren szabályozást alkotnak a változó fenyegetésekre való reagálás, a terrorizmus és a súlyos bűnözés visszaszorítása, a nyomozások és a büntetőeljárások megkönnyítése, valamint a közbiztonság szavatolása érdekében.
86. A Feleknek kölcsönös megállapodást kell kötniük az utas-nyilvántartási adatállományban (PNR) foglalt adatok, valamint a PNR-adatok kezelésére szolgáló nemzeti rendszerekben tárolt ilyen adatok kezelése során nyert eredmények, továbbá a DNS-adatok, az ujjnyomatok és a jármű-nyilvántartási adatok (Prüm) időben történő, eredményes és hatékony cseréjére irányulóan.
87. A Feleknek meg kell vizsgálniuk, hogy az Egyesült Királyság jövőbeli jogállásának milyen további megállapodások felelnek meg az adatszere területén, például a körözött vagy eltűnt személyekkel és tárgyakkal kapcsolatos információk cseréjét és a bűnügyi nyilvántartási adatok cseréjét illetően, annak érdekében, hogy amilyen mértékben az technikailag és jogilag lehetséges, és amennyiben a Felek azt szükségesnek ítélik és az mindkét Fél érdekében áll, olyan képességeket fejlesszenek ki, amelyek közel olyan minőségű adatcserét tesznek lehetővé, mint a releváns uniós mechanizmusok.
- B. *A bűnüldöző hatóságok közötti operatív együttműködés és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés*
88. A Felek elismerik az Egyesült Királyság és a tagállamok bűnüldöző hatóságai és igazságügyi hatóságai közötti operatív együttműködés előmozdításának értékét, és ezért közösen azon fognak munkálkodni, hogy meghatározzák az Egyesült Királyság Európól és Eurojuston keresztül történő együttműködésének feltételeit.
89. A Feleknek észszerű eljárásokat és határidőket alkalmazó hatékony szabályozásban kell megállapodniuk annak érdekében, hogy az Egyesült Királyság és a tagállamok gyorsan és hatékonyan át tudjanak adni egymásnak gyanúsított és elítélt személyeket, annak lehetőségével, hogy eltekintsenek a kettős büntethetőség követelményétől, valamint hogy megállapítsák, hogy ez a szabályozás alkalmazandó-e saját állampolgáraikra, valamint a politikai bűncselekményekre.
90. A Feleknek meg kell vizsgálniuk, hogy az Egyesült Királyság jövőbeli jogállásának milyen további megállapodások felelnek meg a bűnüldöző hatóságok közötti gyakorlati együttműködés, valamint az igazságügyi hatóságok büntetőügyekben folytatott együttműködése területén, például a közös nyomozócsoportokat illetően, annak érdekében, hogy amilyen mértékben az technikailag és jogilag lehetséges, és amennyiben a Felek azt szükségesnek ítélik és az mindkét Fél érdekében áll, olyan képességeket fejlesszenek ki, amelyek közel olyan minőségű együttműködést tesznek lehetővé, mint a releváns uniós mechanizmusok.
- C. *A pénzmosás elleni küzdelem és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelem*
91. A Felek megállapodnak abban, hogy támogatják a pénzmosás megakadályozására és az ellene való küzdelemre, valamint a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemre irányuló nemzetközi erőfeszítéseket, különösen a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF) által kidolgozott standardok betartása és a kapcsolódó együttműködés révén. A Felek megállapodnak abban, hogy az FATF-standardokat meghaladóan lépnek fel a tényleges tulajdonlás átláthatósága, valamint a virtuális fizetőeszközök használatával összefüggő anonimitás megszüntetése terén, többek között a virtuális pénzváltók és a letétkezelő pénztárca-szolgáltatók arra való kötelezése révén, hogy ügyfél-átvilágítási ellenőrzéseket végezzenek.

III. Külpolitika, biztonság és védelem

92. A Felek nagyívű, szoros és tartós együttműködést támogatnak a külső tevékenységek terén, hogy megvédjék a polgárokat a külső fenyegetésektől – az újonnan kialakuló fenyegetéseket is beleértve –, megelőzzék a konfliktusokat, erősítsék a nemzetközi békét és biztonságot többek között az Egyesült Nemzetek Szervezetén és a NATO-n keresztül, valamint foglalkozzanak olyan globális kihívások kiváltó okaival, mint a terrorizmus vagy az illegális migráció. Éllovasai lesznek egy szabályokon alapuló nemzetközi rendnek, és világszerte képviselik közös értékeiket.

93. A Felek elő fogják mozdítani a fenntartható fejlődést és a szegénység felszámolását. E tekintetben továbbra is támogatni fogják az Egyesült Nemzetek Szervezete által elfogadott fenntartható fejlesztési célok és a fejlesztéspolitikára vonatkozó európai konszenzus végrehajtását.
94. A Felek saját stratégiai és biztonsági érdekeiknek, valamint jogrendjüknek megfelelően fogják alakítani és megvalósítani külpolitikájukat. Abban az esetben, ha ezek az érdekek közös, a Feleknek szorosan együtt kell működniük kétoldalú szinten és a nemzetközi szervezetek keretében. A Feleknek olyan, rugalmas és az igényekhez igazítható mértékű együttműködést kell kialakítaniuk, amely biztosítja, hogy az Egyesült Királyság a lehető legjobb eredmény elérése érdekében az Unióval karöltve léphessen fel, válságok idején vagy súlyos incidensek bekövetkezése esetén is.
95. E célból a jövőbeli kapcsolatoknak lehetőséget kell biztosítaniuk a megfelelő párbeszédre, konzultációra, koordinációra, információcserére és együttműködési mechanizmusok létrehozására. Lehetővé kell tenniük adott esetben szakértők kiküldését is, amennyiben az a Feleknek kölcsönösen érdekében áll.

A. Konzultáció és együttműködés

96. A Feleknek strukturált konzultációkat és rendszeres tematikus párbeszédet kell létrehozniuk, meghatározva azokat a területeket és tevékenységeket, amelyek esetében a szoros együttműködés hozzájárulhat a közös célkitűzések megvalósításához.
97. Ebben a tekintetben a közös kül- és biztonságpolitikáról (KKBP), valamint a közös biztonság- és védelempolitikáról (KBVP) folytatott politikai párbeszéd, továbbá az ágazati párbeszéd rugalmas konzultációkat tennének lehetővé a Felek között különböző szinteken (miniszteri és vezető tisztviselői szinten, illetve a napi munka szintjén). A főképviselő adott esetben meghívhatja az Egyesült Királyságot az Unió tagállamainak nem hivatalos miniszteri találkozóiára.
98. A Feleknek szoros együttműködésre kell törekedniük harmadik országokban, többek között a biztonság, a konzuli segítségnyújtás és védelem, valamint a fejlesztési projektek tekintetében, illetve nemzetközi szervezetek és fórumok, mindenekelőtt az Egyesült Nemzetek Szervezete keretében. Ennek – adott esetben – lehetővé kell tennie a Felek számára, hogy koherens módon támogassák egymás álláspontjait, végezzék külső tevékenységüket és kezeljék a globális kihívásokat, többek között közösen kialakított nyilatkozatok, demarsok és közös álláspontok révén.

B. Szankciók

99. Noha független, saját külpolitikájuk által meghatározott szankciós politikát folytatnak, a Felek elismerik a szankciókat mint multilaterális külpolitikai eszközöket, és tudatában vannak a szoros konzultációk és együttműködés előnyeinek.
100. A szankciókkal kapcsolatos konzultációknak ki kell terjedniük a jegyzékbevételekre és azok indokolására, alakulására, végrehajtására és érvényesítésére vonatkozó információk cseréjére, valamint technikai támogatásra, illetve a jövőbeli jegyzékbevételekről és rendszerekről folytatott párbeszédre is. Amennyiben a Felek összehangolnak olyan külpolitikai célkitűzéseket, amelyek valamely konkrét, jövőbeli szankciórendszer alapját képezik, az adott szankciórendszer szakpolitikai ciklusának megfelelő szakaszaiban intenzív információcserét kell folytatni, és meg kell teremteni egymást kölcsönösen erősítő szankciók elfogadásának a lehetőségét.

C. Műveletek és missziók

101. A Felek üdvözlik az uniós vezetésű, polgári és katonai válságkezelési missziók és műveletek keretében megvalósuló szoros együttműködést. A jövőbeli kapcsolatoknak ezért lehetővé kell tenniük, hogy az Egyesült Királyság részvételi keretmegállapodás révén, eseti alapon részt vegyen KBVP-missziókban és -műveletekben.
102. Amennyiben – a politikai párbeszéd keretében folytatott korai konzultáció és információcsere nyomán – az Egyesült Királyság jelzi, hogy szándékában áll hozzájárulni valamely tervezett, harmadik országok előtt is nyitva álló KBVP-misszióhoz vagy -művelethez, a Feleknek fokozniuk kell az együttműködést és az információcserét a tervezési folyamat releváns szakaszaiban, az Egyesült Királyság hozzájárulásával arányos mértékben. Ez lehetővé tenné az Egyesült Királyság számára, hogy a legmegfelelőbb módon alakítsa ki hozzájárulását és kellő időben szakértelmet nyújtson.
103. Adott KBVP-misszióhoz vagy -művelethez hozzájáruló félként az Egyesült Királyság részt venne a haderő-generálási konferencián, a hozzájárulási felhívásban, valamint a hozzájáruló felek bizottságának ülésén, hogy lehetővé váljon a misszió vagy művelet végrehajtásával kapcsolatos információk megosztása. Biztosítani kell számára a lehetőséget arra is, hogy – katonai jellegű KBVP-műveletek esetében – hozzájárulásával arányos mértékben személyzetet küldjön ki a kijelölt műveleti parancsnokságokra.

D. Védelmi képességek fejlesztése

104. A jövőbeli kapcsolatokat elő kell mozdítania a Felek szervezetei közötti olyan kutatási és ipari együttműködésnek, amely konkrét, együttműködésen alapuló európai projektek keretében valósul meg, mégpedig az interoperabilitás elősegítése és a fegyveres erők együttes hatékonyságának előmozdítása érdekében. E tekintetben – noha mindkét Félnek meg kell őriznie a saját szilárd hazai védelmi ipari bázisán alapuló stratégiai autonómiáját és cselekvési szabadságát – a Felek megállapodnak abban, hogy az uniós jogban foglalt feltételek szerinti, lehetséges mértékben lehetővé teszik, hogy:
- a) az Egyesült Királyság igazgatási megállapodás alapján együttműködjön az Európai Védelmi Ügynökség (EDA) releváns jelenlegi és jövőbeli projektjeiben;
 - b) az Egyesült Királyság arra jogosult szervezetei részt vegyenek uniós szervezetek együttműködésen alapuló, az Európai Védelmi Alap által támogatott védelmi projektjeiben; valamint
 - c) az Egyesült Királyság együttműködjön az állandó strukturált együttműködés (PESCO) keretében megvalósuló projektekben, amennyiben az Európai Unió PESCO-formációban ülésező Tanácsa kivételes alapon arra felkéri.

E. Hírszerzési információk cseréje

105. A Feleknek kellő időben és önkéntes alapon hírszerzési információkat kell cserélniük az esettől függően, különösen a terrorizmus elleni küzdelem, a hibrid fenyegetések és a kiberfenyegetések területén, valamint azon KBVP-missziók és -műveletek támogatása céljából, amelyekhez az Egyesült Királyság hozzá fog járulni. Noha a Felek autonóm módon fogják előállítani hírszerzési termékeiket, a hírszerzési információk ezen cseréjének hozzá kell járulnia az európai biztonsági környezet közös értelmezéséhez.
106. A jövőbeli kapcsolatoknak lehetővé kell tenniük, hogy kellő időben sor kerülhessen a hírszerzési és az érzékeny információknak a megfelelő uniós szervek és egyesült királysági hatóságok közötti cseréjére. Az Európai Unió Műholdközpontjának (EUMK) és az Egyesült Királyságnak együtt kell működnie a műholdas képalkotás területén.

F. Űrpolitika

107. A Feleknek mérlegelniük kell megfelelő megállapodások bevezetését az űrpolitikai együttműködésre vonatkozóan.

G. Fejlesztési együttműködés

108. A Feleknek párbeszédet kell létrehozniuk annak lehetővé tétele érdekében, hogy a fejlesztés programozását és megvalósítását érintő stratégiák kölcsönösen erősítsék egymást.
109. A Feleknek – kölcsönös érdekük alapján – mérlegelniük kell, hogy az Egyesült Királyság miként járulhat hozzá az uniós eszközökhöz és mechanizmusokhoz, az Unió harmadik országokban lévő küldöttségeivel való koordinációt is beleértve.

IV. Tematikus együttműködés**A. Kiberbiztonság**

110. A Felek újlag megerősítik elkötelezettségüket az iránt, hogy fokozott nemzetközi együttműködésen keresztül előmozdítsák a biztonságot és a stabilitást a kibertérben. A Felek megállapodnak abban, hogy kellő időben, önkéntes és viszonyossági alapon információkat – többek között a kiberincidensekre, a támadók technikáira és származására, a fenyegetettség-elemzésekre és a legjobb gyakorlatokra vonatkozó információkat – cserélnek, hogy segítsék védeni az Egyesült Királyságot és az Uniót a közös fenyegetésekkel szemben.
111. Konkrétan az Egyesült Királyságnak szorosan együtt kell működnie az Európai Unió számítógépes vészhelyzeteket elhárító csoportjával (CERT-EU), valamint – az uniós jogban meghatározott megállapodás megkötésének függvényében – részt kell vennie a hálózati és információs rendszerek biztonságáról szóló uniós irányelv értelmében létrehozott együttműködési csoport és az Európai Unió Hálózat- és Információbiztonsági Ügynökség (ENISA) bizonyos tevékenységeiben.
112. A Feleknek a megfelelő nemzetközi szervek keretében együtt kell működniük a kiberbiztonsággal kapcsolatos, hatékony globális gyakorlatok előmozdítása érdekében.
113. Az Egyesült Királyság és az Unió kiberkérdésekkel foglalkozó párbeszédet fog létrehozni az együttműködés előmozdítása és a jövőbeli együttműködés lehetőségeinek azonosítása céljából, amint új fenyegetések, lehetőségek és partnerségek alakulnak ki.

B. Polgári védelem

114. A Feleknek együtt kell működniük a polgári védelem területén a természeti és az ember okozta katasztrófák tekintetében. Ezt az együttműködést az tenné lehetővé, hogy az Egyesült Királyság részt vevő államként részt vesz az Unió polgári védelmi mechanizmusában.

C. Közegészség-védelem

115. A Feleknek az Unió harmadik országokkal meglévő megállapodásaival összhangban együtt kell működniük a közegészség védelmét érintő ügyekben. A Felek törekedni fognak arra, hogy nemzetközi fórumokon következetes módon együttműködjenek a közegészséget érintő, ismert és újonnan kialakuló fenyegetések megelőzésében és észlelésében, valamint az azokra való felkészülésben és reagálásban.

D. Illegális migráció

116. A Felek együtt fognak működni az illegális migráció kezelése érdekében, beleértve annak mozgatórugóit és következményeit is, szem előtt tartva ugyanakkor, hogy védelemben kell részesíteni a leginkább kiszolgáltatott helyzetben lévő személyeket. Ez az együttműködés a következőkre fog kiterjedni:

- a) operatív együttműködés az Európával a bevándorlással kapcsolatos szervezett bűnözés elleni küzdelem terén;
- b) együttműködés az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökséggel az Unió külső határainak erősítése érdekében; valamint
- c) párbeszéd a közös célokról és együttműködés – többek között harmadik országokban és nemzetközi fórumokon – az illegális migráció keletkezésénél történő kezelése érdekében.

E. A terrorizmus és az erőszakos szélsőségeség elleni küzdelem

117. A Feleknek együtt kell működniük a terrorizmus elleni küzdelem, az erőszakos szélsőségeség elleni küzdelem, valamint az újonnan kialakuló fenyegetések tekintetében közös biztonságuk és közös érdekeik előmozdítása érdekében. Tudatában a kollektív párbeszéd és az operatív együttműködés kölcsönös előnyeinek, a partnerségnek támogatnia kell a következőket:

- a) a kulcsfontosságú kérdésekkel és témákkal kapcsolatos legjobb gyakorlatok és szakértelem megosztása;
- b) együttműködés a hírszerzési információkat elemző megfelelő szervekkel az értékelések Felek közötti hatékony megosztásának a biztosítása érdekében, többek között a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatban; valamint
- c) szoros párbeszéd az újonnan kialakuló fenyegetésekről és új képességekről.

V. Minősített adatok és nem minősített érzékeny adatok

118. A Felek megállapodnak abban, hogy olyan adatbiztonsági megállapodást kötnek – végrehajtási megállapodásokkal együtt –, amely kölcsönös garanciákat biztosít a Felek minősített adatainak kezelésére és védelmére vonatkozóan.
119. Szükség esetén a Feleknek meg kell határozniuk az általuk szolgáltatott és kicserélt nem minősített érzékeny adatok védelmére vonatkozó követelményeket.

IV. RÉSZ: INTÉZMÉNYI ÉS EGYÉB HORIZONTÁLIS RENDELKEZÉSEK**I. Szerkezet**

120. A jövőbeli kapcsolatok alapját egy olyan átfogó intézményi keretnek kell képeznie, amely a konkrét együttműködési területekhez kapcsolódó fejezetekre van felosztva és kiterjed az ezekhez a területekhez kapcsolódó megállapodásokra, tudatában ugyanakkor annak, hogy e jövőbeli kapcsolatok pontos jogi formája a hivatalos tárgyalások részeként kerül majd meghatározásra. Adott esetben a Felek egyes területeken különös irányítási szabályokat is kialakíthatnak.
121. A Felek dönthetnek úgy is, hogy egy adott megállapodás az átfogó intézményi kereten kívül helyezkedjen el, és ezekben az esetekben megfelelő irányítási szabályokról is rendelkezniük kell.
122. A Felek megjegyzik, hogy az átfogó intézményi keret társulási megállapodás formáját is öltheti.
123. A Feleknek rendelkezniük kell a jövőbeli kapcsolatok felülvizsgálatára vonatkozó lehetőségről.

II. Irányítás

124. A jövőbeli kapcsolatok megfelelő működésének biztosítása érdekében a Felek vállalják, hogy rendszeres párbeszédet folytatnak egymással, valamint robusztus, hatékony és eredményes szabályokat alakítanak ki egyrészt a jövőbeli kapcsolatok kezelésére, felügyeletére, megvalósítására, felülvizsgálatára és későbbi fejlesztésére, másrészt a vitarendezésre és a végrehajtásra vonatkozóan, a kilépésről rendelkező megállapodásban foglalt rendelkezések alapján, és teljes mértékben tiszteletben tartva a Felek saját jogrendjét.

A. *Stratégiai iránymutatás és párbeszéd*

125. A jövőbeli kapcsolatok keretei között a Feleknek csúcstalálkozói, miniszteri és szakértői szinten, továbbá parlamenti szinten párbeszédet kell majd folytatniuk egymással. A Feleknek ösztönözniük kell a civil társadalommal folytatott párbeszédet.
126. Ezzel összefüggésben a csúcstalálkozói és a miniszteri szintnek felügyelnie kell majd a jövőbeli kapcsolatokat, stratégiai iránymutatást kell biztosítania, valamint meg kell vitatnia a közös érdekű területeken kínálkozó együttműködési lehetőségeket, a regionális és a globális kérdésekkel kapcsolatos együttműködési lehetőségeket is beleértve. Ez szilárd kapcsolatokat mozdítana elő a Felek között, segítené a megállapodások működését, valamint lehetővé tenné, hogy a partnerség fokozatosan fejlődhessen a változó és előre nem látható körülmények tükrében.
127. Emellett a gazdasági és biztonsági partnerségek részeként kialakított konkrét tematikus párbeszédet is létre kell hozni miniszteri és vezető tisztviselői szinten, amelyekre olyan gyakorisággal kell megtartani, amely a jövőbeli kapcsolatok hatékony működéséhez szükséges.
128. A Felek támogatják az Európai Parlament és az Egyesült Királyság Parlamentje közötti párbeszédet, amennyiben azok ezt helyénvalónak tartják, annak érdekében, hogy a jogalkotók véleményt cserélhessenek, illetve megosztassák egymással szakértelmüket a jövőbeli kapcsolatokhoz fűződő kérdésekben.

B. *Irányítás, igazgatás és felügyelet*

129. A Feleknek létre kell hozniuk egy vegyes bizottságot, amelynek feladata az lesz, hogy irányítsa és felügyelje a jövőbeli kapcsolatok megvalósulását és működését, a lentebb foglaltak szerint elősegítse a vitarendezést, valamint ajánlásokat fogalmazzon meg a jövőbeli kapcsolatok alakításához.
130. A vegyes bizottságnak a Felek megfelelő szintű képviselőiből kell állnia, ki kell dolgoznia eljárási szabályzatát, a döntéseket közös megegyezéssel kell meghoznia, és a feladatai ellátásához szükséges gyakorisággal kell üléseznie. A vegyes bizottság szükség esetén szakosodott albizottságokat is felállíthat, amelyek feladatainak ellátásában segítik a vegyes bizottságot.

C. *Értelmezés*

131. A Felek jogrendjének autonómiáját maradéktalanul tiszteletben tartva az Unió és az Egyesült Királyság arra fog törekedni, hogy biztosítsa a jövőbeli kapcsolatok következetes értelmezését és alkalmazását.

D. *Vitarendezés*

132. A Felek a vitarendezésre és végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseket a kilépésről rendelkező megállapodásban meghatározott ilyen rendelkezésekre fogják alapozni. E célból a Feleknek először mindent meg kell tenniük annak érdekében, hogy a jövőbeli kapcsolatok működésére vonatkozóan felmerülő minden kérdést tárgyalás és konzultáció útján rendezzenek. Ha azt valamely Fél szükségesnek ítéli, képesnek kell lennie arra, hogy az ügyet hivatalos rendezés céljából a vegyes bizottság elé utalja.
133. Eltérő rendelkezés hiányában a vegyes bizottság bármikor dönthet úgy, hogy a vitás kérdést független választott bírói testület elé utalja, és erre a Felek számára is lehetőséget kell biztosítani abban az esetben, ha a vegyes bizottságnak meghatározott időn belül nem sikerül a Felek számára kölcsönösen kielégítő megoldást találnia. A független választott bírói testület döntései kötelező erejűek lesznek a Felekre nézve.
134. Ha egy adott vita az uniós jog értelmezésével kapcsolatos kérdést vet fel – amit a Felek bármelyike is jelezhet –, akkor a választott bírói testületnek a kérdést jogilag kötelező erejű döntéshozatal céljából az Európai Unió Bírósága elé kell terjesztenie, amely az uniós jogot illetően kizárólagos döntéshozatali hatáskörrel rendelkezik. A választott bírói testületnek az Európai Unió Bírósága által hozott döntéssel összhangban kell döntenie a vitás kérdésben. Ha valamely Fél úgy véli, hogy a választott bírói testületnek egy az uniós jog értelmezésével kapcsolatos kérdést az Európai Unió Bírósága elé kellett volna utalnia, akkor felkérheti a testületet, hogy vizsgálja felül és indokolja meg értékelését.
135. Ha valamely Fél észszerű időn belül nem hozza meg az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy eleget tudjon tenni a vitarendezés keretében született kötelező erejű döntésnek, akkor a másik Fél jogosult lesz arra, hogy pénzügyi ellentételezést kérjen, vagy arányos és ideiglenes intézkedéseket foganatosítson, amibe az is beletartozik, hogy felfüggesztheti a jövőbeli kapcsolatok keretében fennálló kötelezettségeit. A jövőbeli kapcsolatok részeként meghatározásra kerülnek majd azok a feltételek is, amelyek mellett fel lehet függeszteni az Unió és az Egyesült Királyság közötti bármely megállapodás részeiből eredő kötelezettségeket, amint azt többek között a kilépésről rendelkező megállapodás 178. cikke is előíranyozza. A szóban forgó intézkedések arányosságát illetően bármelyik Fél a független választott bírói testülethez fordulhat.

III. Kivételek és védintézkedések

136. A jövőbeli kapcsolatok keretei között megfelelő kivételekről kell rendelkezni a biztonságot illetően; a nemzetbiztonság az Unió tagállamainak, illetve az Egyesült Királyságnak a kizárólagos felelőssége.
137. A jövőbeli kapcsolatok keretei között foglalkozni kell annak lehetőségével, hogy jelentős gazdasági, társadalmi vagy környezeti nehézségek esetén bármelyik Fél olyan ideiglenes védintézkedéseket léptethessen életbe, amelyek egyébként az adott Fél kötelezettségvállalásai megszegésének minősülnének. Erre csak szigorú feltételek mellett kerülhet sor, amelyek azt is magukban foglalják, hogy a másik Félnek joga van arra, hogy az egyensúly helyreállítását célzó intézkedéseket hozzon. A meghozott intézkedések arányosságát független választottbíráskodás keretében fogják vizsgálni.

V. RÉSZ: KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK

138. Ez a nyilatkozat – amely az Unió és az Egyesült Királyság közötti jövőbeli kapcsolatok keretét határozza meg – a kilépésről rendelkező megállapodásban foglaltak szerint megerősíti, hogy mindkét Félnek egyértelműen az a szándéka, hogy a jóhiszeműség elvét követve olyan megállapodásokat dolgozzanak ki, amelyek joghatással ruházzák fel ezeket a kapcsolatokat, valamint hogy az Egyesült Királyság Unióból való kilépését követően a lehető leghamarabb megkezdjék a hivatalos tárgyalásokat, hogy ezek a megállapodások 2020 végéig hatályba léphessenek.
139. Mindkét Fél megerősíti, hogy az észak-írországi békefolyamat eredményei, előnyei és a békefolyamat keretében tett kötelezettségvállalások továbbra is kiemelkedő fontosságúak a béke, a stabilitás és a megbékélés szempontjából. Egyetértenek abban, hogy az Egyesült Királyság kormánya, Írország kormánya és a többpárti tárgyalások egyéb résztvevői között 1998. április 10-én létrejött nagypénteki vagy belfasti megállapodást (a továbbiakban: az 1998. évi megállapodás) minden részében védeni kell, és hogy ez az 1998. évi megállapodásnak az Ír-szigeten történő gyakorlati alkalmazására, valamint az 1998. évi megállapodásban meghatározott kapcsolatok teljes körére is kiterjed.
140. A Felek két szakaszban fogják elvégezni a jövőbeli kapcsolatokat joghatással felruházó jogi megállapodások kidolgozását.

I. A kilépés előtt

141. Az e nyilatkozat jóváhagyása és az Egyesült Királyság Unióból való kilépése közötti időszakban mindkét Fél előkészítő szervezési munkát fog végezni azzal a céllal, hogy lehetővé tegye a hivatalos tárgyalások gyors megkezdését és a tárgyalások előrehaladását.
142. E munka részeként ki kell dolgozni a szükséges munkaprogram összeállításának javasolt menetrendjét, meghatározva a valószínűsíthetően a legnagyobb figyelmet igénylő területeket, mint például az annak biztosítására irányuló alternatív megoldásokkal kapcsolatos elemeket, hogy az Ír-szigeten ne legyenek állandó jelleggel ellenőrzött határok.
143. A Felek a hivatalos tárgyalások logisztikai követelményeit is meg fogják vizsgálni.

II. A kilépés után

144. Miután az Unió megtette az ahhoz szükséges lépéseket, hogy megkezdhesse az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 218. cikke szerinti hivatalos tárgyalásokat, a Felek a tervek szerint párhuzamosan fogják tárgyalni azokat a megállapodásokat, amelyekre azért van szükség, hogy jogi formába öntsék a jövőbeli kapcsolatokat.
145. A Felek az Egyesült Királyság Unióból való kilépését követően – és az általuk végzett előkészítő munka alapján – haladéktalanul jóváhagynak egy olyan programot, amely tartalmazni fogja:
- a tárgyalási fordulók felépítését és formátumát, a párhuzamosan futó tárgyalásokat illetően is; valamint
 - a tárgyalási fordulók hivatalos ütemezését.
146. E program kialakítására olyan formában kerül majd sor, amely eleget tesz a Felek 138. pontban foglaltak szerinti közös szándékának.

III. Rendszeres felülvizsgálat

147. A Felek az Egyesült Királyság Unióból való kilépésének dátumát követően legalább hathavonta magas szintű konferenciát fognak összehívni, hogy számba vegyék az elért eredményeket, és – amennyiben ez lehetséges – megállapodjanak egymással a következő lépésekről.